

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; gazdasági egyesület; trencsény- és szatmármegyei tisztújítás, löcsei gazdasági hírek; esztergomi és kassai hírek; győri színészeti tudósítás; gőzhajótársasági közgyűlés; a bécsi tud. egyetemenél orvostanári koszorút nyert hazánkfiának névora); adakozások a tolnai iskola számára; 's a t.) Spanyolország (d. Francisco infans a királyné gyámja akar lenni; 's a t.) Anglia (chartista-mozgalmak; elegy; 's a t.) Franciaország (Sauzet kamraelnök; követkamrai ülések; másodelnök-választások; legújabb hírek; 's a t. Törökország. Oroszország. Gabonaár. Pénzkelet. Vasutrésvény. Dunavizállás. —

Ma számunkhoz mellékelve küldjük a törvényezikkek 6^{dik} ívét.

Magyarország és Erdély.

Öcs. 's ap. kir. fels. Uzovics János kir. helytartósági tanácsost, Niezky János al-országbíró 's Gyuresányi Gábor kir. ítélő-táblai ülnököt a Hétszemélyű-Tabla ülnökeivé méltóztatott legkegy. kinevezni.

Nmélt. Székelyi Majláth György ország-bírája ó exc. a megürrült országbírói hivatal ítélőmesterévé hagyárosi Zala y Aloiz urat nevezé ki.

A moszka czár ó fels. Ehrenreich Ádám bécsi akad. rézmetszőt Magyarország és Erdély nevezetes férfai arcképeinek gyűjteménye átnyújtásáért, miknek ajánlását nádorunk ó cs. kir. fhgsége elfogadni méltóztatott, száz ezüst rubellel kegyeskedett megajándékozni. —

A nm. m. kir. udv. Kamra a vallemarei kir. sómázsamesteri hivatalra May er Károly mitroviczí sómázsamestert, helyére J a i c z a y Ignác vallemarei sómázsulót, ezére pedig B o l e m á n y i Istv. soborsini sópajtaórt alkalmazá; a kitéczí m. kir. 30czad-és segéd vámhivatalnál megürrült vámszedő helyre E c k Antal fraknoi vámszedőt helyezte 's helyére P i l l e r Henrik újfalvi tisztirnokot, ezére S c h o p f Ignác győri 30czadi gyakornokot mozdítá elő; az orsovai kir. 30czadosságra Lieb Imre zimonyi 30czados-segédet, helyére H l i n i c z k y Lénárd orsovai 30czad-ellenórt, ezére báró B a s e l l y János orsovai harm. tisztirnokot, ennek helyébe M i r o s a v l e v i c s Konstantin újvidéki harm. gyakornokot, végre az ujjalánkai 30czadosságra Dragics Miklós ujboresai utlevélvizsgálót alkalmazá.

A Gazdasági-Tudósítások ezidei 4ik, sor szerint XIIIik, füzete sajtó alul kikerült. Tartalma következő: Gazdasági-Tudósítások; Értekezések; XV. A vetéscit védő gazda (S. Cs. J.) XVI. Az utóbbi félézad gazdasági tekintetben (Bujanovics Edvárd.) R o h o n c z i - K ö z l e m é n y e k; Értekezések XIV. Még egy két szó a marhadög beotásáról (dr. Czilchert Robert) XV. Gazdasági rendszerek (Török János) XVI. Utmutatás minden betüvetési számolás és arra készített tabella nélkül a gömbölyű fák köb-tartalmát pontosan meg tudni (Vulfstein szerint.) Kéretnek a t. cz. előfizető urak, méltóztatnának illető példányaikért alkalmat küldeni a m. gazdasági-egyesület titoknoki hivatalába (zöldfa-utca 305 sz.) Költ Pesten nov. 16kán 1840. Kaeskovics Lajos s. k. gazd. egyesületi titoknok.

N. Károlyban, f. é. nov. 10d. 's köv. nap tartott szatmármegyei tisztújításkor a közvélemény minden vesztegetés 's elrettentés dacára is, több mint 4 ezer nemes által nyilatkozott. A tisztválasztást megelőzte napon (9kén) szép volt látni a két párt embereinek bejövetelét. Az egyik párt Darvay Ferenc főszolgabíró 's 183 % országgyűlési követnek több mint 4 ezer emberből álló nemessége tisztválasztásra készült dalok zengésével jött be 's végig járta a várost. A Nyírségnek fekete zászlója volt, szamosköznek nemzeti színű. Kettőn illy felirással „igazbírákért“ 3dikön „békés reform.“ 4diknek elején „Darvay és Gerzon.“ A másik párt Uray Balinté volt a tiszti karral együtt, ezek ezer száznál kevéssel voltak többen, így összesen 5 ezren felül volt a választó nemesség, 's ennyi e megyében még soha nem gyűlt össze illy alkalomkor, kik, hogy csendben legyenek egész éjjel lovas katonaság járt fel 's alá az utcákon. 10kén viradt fel e megye megzavart nyugalmanak visszaállítására régen várt nap. A megyeház-körüli utcákon fégyverben állott 's a megye kapuja előtt is 2 — 300 katoná. A m. főispán ur (b. Vécey Miklós) megjelenvén feszült figyelemmel várta mindenki az alispánságra kijelölést. A két párt szűnellen csak a Darvay és Uray neveket hangoztatá, azonban a kijelölés: Uray Balint, Mándy Péter, Horváth Antal és Szerdahelyi Pál urakra esvén, néhány percznyi szűnet után a nagy tömeg egyszerre Szerdahelyi nevet kapá fel. Szavazásra boesáttatván a választás, jelenté a küldöttség Szerdahelyinek olly nagy szavazati többségét, hogy fölösleg a golyókat számítani, 's így mint később felolvasták a golyókat, 4010 szó választá meg első alispánnak Szerdahelyi Pált, Urayra 1160 szavazott. Ez nap délután az uri RRkel nagy számban egyesülvén a szomszéd Szabolcs, Bihar és több más megye jeles 's nagytekintetű küldöttségeivel majd 160nan az elválasztott alispánhoz mentek tisztelkedni, egyszersmind őt arra felszólítani: járulna velök a mlgos főispánhoz kérelemmel, hogy engedvén a közvéleménynek, 2dik alispánságra Darvay Ferenc urat jelölne ki haza előtt ismét főispáni igazságszeretetenél fogva is. Szívesen fogadá a m. főispán ur a küldöttséget 's kívánatát tekintetbe vétetendőnek ígérte. 11kén a választás folytatvatván a Darvay nevet összhangzólag kiáltozó tömérdek nemesség folyülekezett 's eget hasogató kiáltozása szűnni sem akart, míg a m. főispán ur által Darvay kijelöltetvén közfelkiáltással megválasztatott 's föleskettetett. Miután Dobozy bihari tbró a KK nevében kérte a m. főispánt, hogy Darvay megválasztásával azon közörömet, mellyet okozott a ns megyének, tetézné meg azzal, hogy a katonaságot rendelné el a megyeházról, 's annak kapuja elől. E kérelmet a KK, és RR. közösen támogatván a katonaság el is parancsoltatott. Nyíri járásban főszolgabíró lett Beesky Józ. felkiáltással, krasznaköziben Domahidy Pál, bányai-ban Gabányi Sándor, szamosköziben Kovács Agoston választattak. Nyíri al-szabiró 1ső Péchy Ignác, 2dik Illosvay Ferdinand; krasznaközi alszolgabíró: 1ső Buday Ignác, 2dik Mándy Elek; szamosközi alszolgabíró: 1ső Rátonyi Károly, 2dik Kende Lajos; bányai járás alszolgabírák: 1ső Szeőke Károly 2dik Beesky Lajos. Főügyész: Domahidy Gedeon, al 1ső Korda Péter, 2dik Sánta Imre, 3dik Pényes János. Főadószedők: Péchy Gábor és Ujhelyi Károly. A többit jövőre.

Majd 3ezerre menő nemesség választása mellett nov. 3án közfelkiáltással 's követésre méltó renddel őt óranegyed alatt köv. tisztkar alakult Trencsényben. Első alispán: Pongrácz Gáspár; második Osztroloviczky Gusztáv; főjegyző: Ordódy Flórián; aljegyzők: Nedeczky Lajos, Eördögh Lajos és Kubicza Pál; hadifőadószedő: Ul-

man László, 's házi: Nemák József; számvevő: Zental János; levéltárnok: Novotta László; főügyész: Bachó Lajos; al, Nozdroviczky Gyula. Főszolgabíró a zsolnai járásban: Pongrácz János; al: Kvassay János, Keller Miklós és Ordódy József. Esküttek: Nedeczky Mihály, Ordódy Miklós 's Nedeczky Zsigmond. Biztosak: Ordódy Tamás 's Vissnyovszky Ignác; adószedők: Szeghy János 's Keller László. Vágbesztercezi járásban főszolgab.: Vagyon Miklós; al: Akay József, Szunyogh Ödön 's Marsovszky Mór; adószedő: Benyovszky Vendel. Esküttek: Marsovszky Aloiz, Turcsány György és Urbanovszky Lajos. Biztosak: Boreiczky Vincze 's Baross Gáspár. Közép járásbeli főszolgabíró: Mednyánszky István; al: Horecsny János, Nozdroviczky László 's Baross János; adószedő: Zermegh István 's Rédeky Aloiz. Esküttek: Keresztes József, Mitticzky János 's Trsztyánszky Aloiz. Biztosak: Brit István 's Lieszkovszky János. Alsójárásbeli főszolgabíró: Piátsek Antal; al: Melesiczky László 's Káry Mih.; adószedő: Melesiczky Vendel. Esküttek: Szullovszky Sándor, Rászgha József és Zamaróczy Ferdinánd. Biztosak: Káry Józ. 's Lukácsy Flórián. Hegyentuli járásban főszolgabíró: Latkóczy Sánd.; al: Ordódy Sánd. és Sándor Istv.; adószedő: Szádeczky Elek; Esküttek: Ottlik György, Begyács Antal és Kiss János. Biztosak: Latkóczy Ferenc 's Petkő István. Várnagy, szolgabírói czímmel: Lieszkovszky Károly. A tisztújítási ünnepély után számos megyebeli 's vidéki küldöttség tagjait ó excája fényesen megvendégelte. Másnap pedig a KK. és RRkel az ujjalag rendezett levéltárt vizsgálta meg, melly alkalommal levéltárnok Novotta László urtól mint új rendezőjétől a levéltárnak, méltó beszéddel köszöntetett meg, mire ó excája lekötelezőleg felelt 's különös megalégülését nyilváníta. —

Tolna, öszutó 10kén: Az öröm és hála legforróbb érzetét élvezi az, kinek keblébe csak egy csep magyar vér és lélek szorult is, az igazszívű honfi, midőn a haza javának virágoztatására áldozatokat szemlél, habár azok egyes helyekre terjesztetnek is, mert jól tudja, hogy a legparányibb falura szánt áldozatokat is a haza oltarára emelt áldozatokul kell tekinteni. 'S vajjon hogyan ne élédne szívünkben is e buzgó érzet, midőn szeretve tisztelt megyés püspökünk nagykeri Scitovszky János ó mságának a tolnai növendékek ezélszerűbb neveltetését eszközölő új nemzeti oskolák alapításában tett fáradozásai, 's példás áldozati olly sikerteljes viszhangra találtak, hogy ez újintézet minél sikeresebb szilárdítására folytonos nemes adakozások nyujtatnak. Így b. Sina György, ki már mult években templomunkat ezer forinttal megajándékozta, jelenleg is kitünteté haza javáért buzgó nemes lelkületét; mert jelenleg új nemzeti iskolánkra 300 pgó forintot ajánlani kegyes volt, nemkülönb ez iskolai szent ügyet nemcsak demosthenesi szónoklatával, hanem tettlegi bőkezűséggel is minden alkalomkor pártolni szokta Bezeredy István t. b. 100 p. f. járult, miért kötelességünknek tartandjuk hálaikat illy nemes férfuk iránt nemcsak vég pihenésünkig éleszteni keblünkben, hanem fiaink, sőt unokáink szívébe vésendjük, hogy ezernyi áldást kérjenek az égtől illy nemes keblű férfiak napjaira. Éljenek! —

Löcse nov. 2kán: Alföldi hazánkfiái előtt szinte mesének fog látszani, és még is igaz, hogy Szepesmegyében az aratásnak még ma, november 2kán, sincs vége. A magurai járás meredek bércein temett, különben elég bő áldásu, de még nagy részint k a s z á l a t l a n zabot, két hét óta hó fedi, 's nagy kérdés: lehet e még az idén remény annak betakarításához? A burgonya pedig, melly igaz, minden mértéken felül természetik, a megye déli részeiben is nagy részint földben van. Egyébiránt az idej aratás, a mennyiben elvégezethetett, a jobbakközé tartozik, 's annyival fájdalmas a szegény pórnépre nézve, ha most azt az idő mostohasága miatt veszni látja. F. S.

Oct. 19 — 21én tartott abaujmegei közgyűlés nevezetesb határozati köv.: 1) a biztosságok járásonkint beadván a pesti nemzeti színházra országosan ajánlott pénz és a követek napdijai beszedésre szolgáló nemesi javak összeírásáról szóló jelentést, a megyérekivetett 12,000 p. fr. a lehetőségig igazságság kivetési kulcs kidolgoztatása egy választmányra bizatott 's eziránt a hivatalos jelentés nov. 23ki közgyűlésre váratik, miután a pénzbeszedést azonnal elkezdik. 2) A katonaujonczi biztosság szinte hivatalos jelentését beadván az ujjoncok kiállítására nov. derekán fogantatva vétetik. 3) Felolvastatván a nm. m. kir. helytartótanácsnak f. eszt. mindszenhó 6ikán kelt levele, mellyben ó cs. 's ap. kir. fels. a legközelebb országgyűlés 15ik t. czikke következtiben letesítendő váltótörvényszékekre nézve f. eszt. sept. 15én kiadott kir. határozata közöltetett, egy részét, hogy kegy. királyunk a váltótörvényszéknél hivatalt viselendők javáról és fizetéséről atyailag gondoskodni kegyeskedett, hálás alattvalói tisztelettel fogadták; más részét azonban, melly szerint az rendeltek: hogy a váltótörvényszékek pecsétje latin körül-

írással legyen ellátva, nem kevés aggodalommal vették, 's az lón határozva: hogy ő felsége alázatos felírás által kéressék meg, miszerint valamint a' váltótörvényszékeknel minden magyar nyelven fog vitetni, hasonlag a' pecsét latin körülíratának is nemzeti nyelvünk körül hozott törvények lelkénél fogva magyarra fordítását rendelni méltóztassék. —

A' bécsi cs. kir. tud. egyetemen mult 18^{39/40} ik iskolai évben következő hazánkfiai nyertek orvostanári és sebészi koszorut: Ajkay Lajos, Antalkovics Imre Zágrábból, Arz August N. Szebenből, Baumgartner Antal Bazinból, Bereczky Károly Zilahból, Boér László Abrudbányából, Hayd István Nagyszombatból, Hartman József Péterfalváról, Kéler István Bártfáról, Lang Ferencz Eduárd Munkácsról, Löw Henrik Pozsonybul, Nagy József Nyitrából, Nieziphor János Temesvárról, Puchly Szilárd (Konstantin) Veszprémből, Randich Fortunát Buccariból, Stark Eduárd Trencsényből, Szép József Sopronybul, Szirmay Ignác Hanusfalváról, Uxarevics Jakab Eszékről, Zechmeister Ferencz Bata-székről, Zsigmondy Adolf Pozsonybul, Hofman Károly Sz. Miklósról, Libay Gusztáv Besztercebányáról, Schövserr Károly Pécsről.

Győr öszutó 9ikén. E' napok folytában, mindeddig nélkülözött műeleményben valánk szerencsések részesülni. Lendvay Márton honi színészink egyik legjelesbike sziveskedék nálunk 11. vendég-szerében vendégül föllépni. Minél több akadállyal kelle küzdenie, a' jelenleg itt létező színész társaság hozzá hasonlíthatlanul gyenge tagjaival együtt játszásban, minél több bal- és előítéletet — melyek nálunk nemzeti színésztünk iránt, fájdalom! még sok kebelben ápoltnak — kelle legyőznie: annál fényesb a' diadal, melyet a' sikos pályán Lendvay kivíni köztünk szerencsés volt. Ennek bizonyosságul csak ez egy körülményt említjük, miszerint színházunk, mely az ő idejébe előtt csak igen gyéren látogattaték: a' nyári német színészek idejében sem dicsekedék olly folyvásti számos nézővel, mennyi szeretett honfitársunk előadásit naponként tanusított meleg részvétével méltányolni sziveskedék. Lendvaynak nagy érdeme nálunk 1.), hogy honi színművészetünk kifejltségi jelen állását, velünk, kik több év óta már, csak tűrhető magyar színészeket sem láthatánk — most megismerteté: 2.) hogy ő az ide vendégül megnyert színésztársit, jó példájával és szelid oktatással, e' kis idő alatt is annyira vivé, hogy az ő mesteri játékát legalább elnézhetőleg támogathatták mellékszerepeikkel. Említendők szorgalmokért ezek közt Kalmárné, és Feketéné asszonyok, Dézsi, Fitos és Szuper urak. Györök még kezdő színész, de szép 's több oldalú tehetség mellett kedvező hajlami mutatkoznak e' pályára, melyet kisebb vándor-csapatok közt vajha sokáig ne folytasson; de a' középponti nemzeti színházban, mint neki igen szükséges iskolában, szellemének valódi irányt adó példányok után iparkodjék magát kiművelni. Mit a' Kis futár, olly kiméletlen kifejezésekkel, e' társaságról elmondott, az épen nem áll. Alapos megrovás igen is szükséges; de szelid utba-igazítással kell ápolnunk sarjadó intézetünk gyöngébb csemetéit is; ellenkező uton, köztük tán a' jobbakat is elreztünk, vagy az ez által megátalkodottságig ingerülteket javítani alaposan soha nem fogjuk. Legyünk méltányosak 's ne követeljünk néhány váltó garasért egyszerre tökéletes művészeket színpadunkra! — Megyénknek e' napokban közgyűlésen jelen volt Rendei e' szempontból indulva ki és szeretett vendégünk játéka által lelkesítette, a' nemzeti színészet előmozdítására keblében letett tőke kamatjának egy részét az említett társaságnak szorgalom-éberszítésül kiadatni rendelék, Lendvaynak művészi szorgalmának méltányolói közzül pedig néhányan aláírás utján neki egy igen csinosan ezüstből készült írószert, az e' végre egybegyűlt öszveg fölőlegén váltott hat darab arannyal együtt emlékül ajándékozni sziveskedének. 'S e' kis magyar szivességéből eredt ajándéknak, szeretett vendégünk tulajdon szállásán számos részvevőnek jelenlétiben történt átadásakor Horváth Daniel szolgabíró ur ismert ékes szónoklatával üdvözlé a' megtiszteltet: mire ő szokott szerénységgel válaszolva, elfogódott érzelmek közt ígérte, minden erejét, tehetségét, továbbra is a' nehéz pályán egyedül szeretett nemzetének szentelendni. Ezen kívül a' keblünkbeli lelkes ifjuság, közkedvességet nyert vendégünknek fáklós éjzenével kedveskedék, 's előadások közben több rendbeli koszorúkkal, 's jutalomjátéka alatt még csinos versszettel *) is megtisztelteté! 'S ime! egy ember volt képes ennyi részvétet, illy általános lelkesedést gerjeszteni köztünk, mi a' mondatokon kívül az által is nyilvánult, hogy Lendvay jutalomjátékjakor színházunk annyira tömve volt az épen akkor kerekedett nagy zápor daczára is, hogy sok visszamenni volt kénytelen hely nemléte miatt. A' köz taps egy kézből látszék zajlani, az éljenzés olly sok 100 ajkon olvadt egy hanggá! Van tehát bennünk részvét, van hazafiság, van egyetértés; csak ember kell a' gátra, ki mint Lendvay, azokat kebleinkben fölébressze, 's művészet és nemzetiség javára lángba hozza! — Városunkban a' legkedvezőbb őszi és tavaszi hónapokban kell a' színházat nélkülözünk; 's mi volna kívánatosb, mint azoknak egy jól rendezett magyar színész társaság általi betöltése, mely egy részvényes társaság által biztosítva, 's egyetértésben a' szomszéd Komárom, Veszprém és Zala megyékkel, melyekben czélszerű felosztással évenkénti idejét töltendő volna — ma-

*) Nyugszik az élet, üdvtelen álma
Füzi a' lélek képzeletét;
Nappala, éje egy: komoly, árva,
'S mint a' pokolnak réme, sötét.
Sir a' magyarnak ősi hazája,
Mert a' művészet anyala rája
Nem hozza még fényt 's létet elő:
Harez 's viharok közt vesztegel ő.
Száll az idővész, monda regél csak
Néha a' mult vértképeiről,
Súlya alatt mély éjbe merül.
Ébred a' nemzet, nyílik a' pálya:

Ritkul, onyészik lelki homálya:
'S szende művészet nyújtva kezét:
Fényre törekszik, fényre vezet!
Virad!... a' szíven érezt ébred,
Tisztelet e' nép már a' művészt,
A' ki magasztos jelleme által
Hont 's anyanyelvet áldani kész.
Tisztelet o' hát Lendvay néked!
Mert a' művészet bájtelje éked —
Béke veled, szép áldozatod
Fény koszoruzza, 's — öntudatod!

gát évről évre bizonyosan föntarthatná. 'S ehez, azon igen kedvező körülmény is járul, miszerint városunk a' gőzhajózás által élénk közlekedésben levén Pesttel, mi, a' középponti színház legjelesb tagjait láthatnók időnként vendégekül színpadunkon, a' legrövidebb 's olcsóbb uton; midőn látjuk, hogy ezekkel a' kolozsvári, debreczeni, és szegedi színpadok, a' nehéz és hosszú ut daczára is dicsekedhetnek. 'S hasznát, egy kebelünkben alapítandó jeles magyar színész társaságnak, a' nyelvtérjesztésre és szellemi művelődésünkre nézve, ki hozhatná kétségbe, ki számíthatná fel?! — Tegnap adá szokott jelességével utolsó vendégszerépét nálunk Lendvay, 's mi azon forró vágygyal veszünk tőle bucsut: vajha rövid ittlétének is kedves következményei lennének városunkban a' nemzeti nyelvre nézve, 's őt minélelőbb egy színpadunk kívánatához mért tehetségű társasággal, ismét baráti körünkben üdvözölhessük!

Esztergom, nov. 14kén. Olvasván f. évi Jelenkor 90dik számában V. J. Urnak a' pannonhegyi és sokoróaljai szüretéről szóló tudósítását, el nem mulaszthatom azon állítását, miszerint: „Sz. Mártonban több a' bor, mint a' víz“ némi felvilágosítással kísérem. Mint több évig volt lakosa Pannonhegynek bizton állíthatom, hogy az említett régi monda egyedül csak a' hegy tetején álló, hazánkkal egykorú, 's annak minden viszontagsággal daczó híres monostorról — e' hazánknak minden tekintetben emlékezetes ősi maradványáról áll; még pedig azon egyszerű oknál fogva: hogy a' jókora magasságu hegy szerzetes lakosai alapítatásuk óta e' jelenkorig kútra szert nem tehetvén, kénytelenítvék azon 50—60 akó vizzel naponként megelégnüni, mit az e' végre tartott számos számár kisdéd hordócskákban az alanti mezővárosból a' hegyre felezipel; holott a' monostor pinczéjében több ezer akóra menő bor találtak; de koránsem áll ez a' szélesen kiterjedő tájékról: mert itt is, mint hazánk egyéb helyein, a' szegény lakosok boraikat szüret után csakhamar áruba bocsátják, hogy szükségüket fődözdhessék; a' kutak is szintolly számosak, és bőforrásuk mint akármely más tájéknak az országnak. Györffy Fer.

(Gőzhajótársasági közgyűlés.) A' cs. kir. szabaditékú ausztriai első gőzhajótársaság f. é. sept. 23ikán tartá közgyűlését Bécsben, mit az igazgatóság köv. hivatalos jelentéssel nyitott meg: „Az 1840 febr. 10iki közgyűlésen határozta lón új szabálytervet 's ügykezelési rendszert készíteni, és azt szeptemberben Önök bírálata elibe terjeszteni. E' tervezést az illető kormányzósághoz benyújtván kinyomathatásaért könyörögtünk. Az érintett magos hatóság, midőn 1840. jul. 23ikán ez engedélyt megadá, egyszersmind megjegyzé, miszerint a' terv közöltekor minden részvényes fölszólítandó, azt, megegyezés esetén, azon megjegyzéssel, hogy olvasná 's mind egészben mind részletenkint helyesli“, aláírni és a' társaságnak visszaküldeni. Hogy tehát a' részvényes urak azon tárgyról, mely a' mai ülésben szóba jő, előleges tudomást szerezhessenek magoknak, czélszerűnek tartottuk elegendő számu példányokat nyomtatni, 's kívánatra kiosztatni. Észrevedendik Önök, uraim, hogy e' tervezet más társulatok alapszabályitól kevésben tér el, részint mivel hasonló viszonyhelyzet némileg ugyanazon óvasokat követeli, részint pedig, mivel minden, mit okosság 's tapasztalás e' tekintetben czélszerűnek ismértek meg, már korábban mások által találtatott ki 's fogadtatott el. Az érintett tervezet tehát semmi tulajdonképi újat nem foglal magában, némelly czikkei, különösen a' 32és 33ik mindazáltal mégis föltűnendnek Önöknek, mivel azok inkább ügykezelési szabályhoz, mint alaptörvényhez látszanak tartozni, minélfogva fölvilágításul ezeket említjük. Midőn a' részvényes urak megbiztából ügykezelési szabályok szerkesztéséhez akartunk fogni, sok nehézség, sőt, épen nem tagadjuk lehetetlenség által láttuk magunkat föltartóztatva olly szabályokat alkotni, melyek a' kitűzött czélnak, t. i. a' társaság java előmozdításának megfelelének, 's egészen ellenkezőleg arról győződünk meg, hogy olly nagyszerű 's ropantterjedékű vállalat, mellynél váratlan 's előre nem látható események egymást váltogatják, 's gyors elhatározást kívánnak, haszon helyett inkább kárt szenvedne olly szabályok által, melyek a' munkálkodást korlátoznák vagy épen megakasztanák. Ez okok nemléte esetén is elhalasztottuk volna ideiglen a' szabályok kidolgozását, azon nézetből indulván ki, hogy szabályok alkotásához csupán akkor foghatni, midőn az alaptörvények, mikből ezeknek kielekvezniök kell, már megerősítettvék. Ez iránt tehát Önök további határozatát várjuk. Mielőtt azonban az alaptörvények taglalásához fognánk, egy épen olly fontos tárgyról kell Önöket értesítünk, mely alkalmat nyújt nekünk a' szavazatos részvényes urakat a' még fogamatban álló alaptörvények 23ik czikke értelmében egyszersmind rendkívüli gyűlésre összehíni. Mióta nagyobb kiterjedést nyert a' gőzhajózás, nem hiányzottak szabaditék-kérek gőzösesítésre 's Dunán hajózhatásra. Könnyen elgondolhatják Önök, hogy egész figyelmünket fordítottuk azon tárgyra, melly annyira érintkezésbe jó érdekünkkel. Köszönet a' magas kormányhatóságnak, hogy kegyes vala óalmát tőlünk meg nem vonni, 's mivel az új találmányok kínálgatásának pontos megvizsgálása után, azokat, mint egészen alaptalanokat, új szabaditékra nem méltatá. Az illy szabaditékért folyamodók közt egy férfi is találkozott, ki előbb társaságunk részese volt. Mivel azonban találmánya nem bizonyult ollyannak be, hogy szabaditékot érdemelhetett volna a' Dunán, ez okból kérelmét, ha nem csalatkozunk, 1838ban ez ausztriai kormányhatóság visszautasítá. Milly nagynak kelle tehát csodálkozásunknak lenni, midőn igen rövid idő előtt hallottuk 's hitelesen megtudtuk, hogy ugyanazon kérelmező 5 évi szabaditékot nyert a' bebizonyítandó új találmány szerint gőzösek építésére 's Magyarország és hozzá tartozó tartományinak minden tavain és folyamin hajózhatásra. Midőn Önöket ez eseményről magáról értesítjük, czélszerűnek tartjuk azon férfi nevének nem említeni, hogy illy gyöngéd természetű tárgynál minden kiméltést használhassunk 's minden fölindulást mellőzhessünk. Mi mindnyájan, kiknek szerencsénk van Önök ránk bizott dunai gőzhajózását kormányozni, tulajdon ügyeink versenyzésiben növekedtünk fel, 's e' szerint kevésbbé ijednénk meg e' szótul, ha a' dunai gőzhajózásnál kül-

nős körülmények nem léteznének, melyek minden versenyzést rendkívül veszélyesítnek. A' dunai gőzhajózás Önök szeméi előtt fejlett ki. Önök mindnyájan tanúji voltak, milly akadályokat 's nehézségeket kelle leküzdenünk azon folyamon, mellynek roppant fontossága századokig figyelem nélkül maradt. 1834ben tulajdon kormányzóságunk alá vettük kibérelve volt vállolatunkat, 's hat év alatt olly pontra emeltük azt, hogy Önök nem fogják tőlünk azon bizonyítványt megvonhatni, miszerint most már csak igen kevésben állunk a' külföld mögött. Jelenleg 10 dunai és 7 tengeri hajónk van munkásságban. 1841ben öttel szaporítjuk hajóinkat a' Dunán, mikből az idén 3, jövő tavaszra pedig 2 készülend el. Ide egy új hajó nincs számítva, mellyre nézve még nem egyeztünk meg, mivel építési föltétinktől eltérése miatt elfogadtatását megtagadtuk, 's eziránt még az illető hatósági határozást kell bevárunk. Hajóink e' szaporíttatása által azon rég ohajtott helyzetbe jövünk, hogy Bécsből naponkint fog hajónk indulhatni, mit mellőzhetetlen szükségnek kell tekintenünk. E' nem kis mennyiségű hajók előállításán kívül még 300ezer forintnyi gyümölcsöző tőkénk marad, mi bizonyítványul szolgálhat Önöknek, hogy semmi elővigyázatot nem mulasztánk el vállolatunk rendes kezelésére, 's mivel hajóink szaporíttatása által tetemesül emelkedő jövedelemre tarthatunk számot, tehát szándékunk volt folytonos hajószaporítást ajánlani, mihelyt azt az ország és közlekedés szükségéi kívánandják. Ellenfelünk ezalatt, ki helyzetünket igen tökéletesen ismeri, részvényes társaság-alkotást tervezett, mellyre magyar szabadítékát átruházván, egyszersmind hat hajóval látandja el azt a' magyarországi Duna bejárására. Méltóztassanak már most helyzetünket megfontolni. Társaságunknak célja volt olly vállolatot alapítani, melly az egész kereskedést a' Dunán összpontosítván, a' magas kormányhatóság kívánatának megfelelőleg önként lemondott azon pillanatnyi haszonról, melly a' Bécs, Pest, Zimony közti, mint legnépeseb, vonalon kínálkozott. Mi pusztá vidékekre küldöttük hajóinkat, és az alsó Dunát elfoglaltuk, új utat nyitandók a' kereskedésnek, 's Magyarország és Ausztria termékeinek új eladási forrást szerzendők, mielőtt ott magokat már idegenek fészkelhetnék meg. Az évről évre szaporodó közlekedés meggyőzendő Önöket arról, hogy számításunk helyes volt, 's már azon bizonyosságot merítettük, hogy a' gyümölcsözés rövid idő múlva kielégítőnek fog mutatkozni, ha háborítás nélkül maradhatunk. Méltóztassanak Önök tekintetbe venni, mikép mi Linzből Trapezuntig hajózunk, 's hogy mindenütt úgy szólván telepítvényt kelle alapítunk, mert számos helyen embereket sem találtunk, 's olly nehézségekre bukkantunk, hogy, mikép most nyíltan megvalljuk, gyakran magunk is kétkedtünk: vajjon le fogjuk e' azokat győzhetni? Végre legyőztetvük azok 's mivel olly annyira elhanyagolt 's mégis annyira fontos folyamon, minő a' Duna, még olly kevés történt, 's a' nagy költségek miatt hihetőleg kevés gyökeres javítás fog ezentul is történni, és történhetni, tehát művészettel törekszünk a' bajon segíteni, 's már új hajókat hozattunk Angliából, mellyek összeállíttatása jelenleg munkában van, 's mikkel csekély vízállásnál is mindenkor egészen Bécsig reménylünk nyomulhatni, ez ősz folytában pedig még olly hajóval szándékunk tenni próbát, mellyel Bécsből minden átrakodás nélkül, egyenesen Orsováig mehetendünk 's így aztán az általunk kezdett 's az idén bevezett kusztendzsei uton Bécsből 8, legfőlebb 9 nap alatt Konstantinápolyba fogunk hajózhatni. Láthatják Önök, miszerint vállolatunk olly fokra jutott már, hogy meglehetősen bátorsággal nézhetünk a' létesülő versenyés elibe. Hiszszük egyébiránt azt is, ámbár nem tudjuk azon okokat, mellyek drága és nagyszívű Magyarországnak e' szabadíték-adásrabitára, hogy az új vállolat ott nem nagy viszhangra talál, még pedig nem csupán nem sikerülés félelme miatt, hanem a' nemzet fölvilágosult részének azon gyöngéd-érzete tekintetéből, melly szerint nem akarja szükség nélkül jövedelmét csonkítani azon társaságnak, melly eddig semmi áldozattól nem irtózott Magyarország valódi kereskedési érdekei előmozdítására. Kötelességünk marad azonban mégis azon új vállolatot, melly hihetőleg rövid idő múlva életbe lép, legnagyobb figyelemmel kísérni, 's versenyését ha nem egészen is elmellőzni, legalább lehetőségig ártalmatlanná tenni, nehogy azon pillanatban, midőn már majd ezélnál véltük magunkat, fáradozásink gyümölcsit egy harmadik ragadja el tőlünk, ki nem vetett ugyan, de most kényelmesen szeretne aratni. Távol vagyunk ugyan Önök jobb nézetit arról megelőzni, mit jelen esetben mulhatlanul tenni szükséges, mégis bátrak vagyunk Önökkel azon véleményünket közleni, melly szerint szilárd egyesülésünkben 's Önök azon határozata nyilvánításában, hogy folyvást annyi új hajó építtessék, mikép azt az idő szükségéi kívánandják, legnagyobb biztosítékot fogunk találni újabb társaságok föllállításának lehetőségig gátolására. E' jelentés vitatása előtt Ottenfels b. szives volt Metternich herczeg nevében a' társasággal tudatni, miszerint a' császár 's király ő fels. f. é. jul. 25iki legf. határozata következtében sz. pétervári képviselője szerződést kötött, mellynél fogvást a' hajózás a' Duna azon részén, melly moszka birtokon foly keresztül, örökre megtartja az eddigi szabadságokat, 's minden néven előfordulható adózástól fölmentetik, hanem az ausztriai hajók az orosz vám- 30adi 's egyéb határvonalai hatóságok kéréslető látogatásától is fölmentve leendnek; továbbá, hogy az orosz kormány ünnepelesen kötelezi magát a' szulinaí dunatorlakotnál álló fénytornyot minél előbb helyreállítani 's folyvást jó állapotban tartani, mihez már előkészületek is tétetvük, az azon torkolat-előtti nagy zátonyt pedig eltakarítani, mihelyt idő 's körülmények engedni fogják, arról is czélszerű intézkedés fogvást Russzia részéről történni, hogy e' zátony többé meg ne ujlhasson 's többé a' hajózást ne gátolhassa. E' szerződés a' megtörtént kieserlettetés után tüstint hírlapok útján fog közöltetni, addig pedig szükséges intézkedés végett hű másolatban a' társasági igazgatósággal kö-

zöltetik. A' gyűlés legbensőbb hálától ösztönözöttvén a' magas kormányhatóság iránt a' Dunagőzhajózással éreztetett ezujabb legkegy. ótalomért, Metternich hgnék és Fiquelmont grófnak külön küldöttség által legmélyebb köszönetét határozta kifejeztetni. Ezután az igazgatósági jelentés méltánylatába bocsátkozván a' gyűlés, különösen e' kérdéseket tűzé ki megfajtásul: 1) elfogadtatandó e' az előterjesztett alapszabályi tervezet, vagy minő módosítások tétessenek rajta? 's 2) milly eszközök használtassanak a' dunagőzhajózási versenyzés megelőzésére, vagy legalább lehetőségig ártalmatlanná tételére a' már fönálló vállolatra nézve? Az első tekintetéből mindenek előtt Colloredo-Mannsfeld gr. azon megjegyzéstevé, miszerint a' f. é. jul. 23iki magas kormányhatósági határozat, mellynél fogvást a' tervezet iránti megegyezés kívántatik minden részvényestől, a' már legf. helybenhagyást nyert társulati alapszabályokkal homlok-egyenest ellenkezik, mivel azok 29ik cikkében világosan mondatik: „A' társaság belrendezetében a' szavazatos részvényesek szótöbbség által változásokat tehetnek, és „minden határozathozásnál az következtetik, hogy a' jelen nem levő részvényesek a' határozó többséghez csatlakoznak.“ Miután ez alapszabályok legf. helybenhagyást nyertek, tehát minden részvényesre nézve kötelezők, 's így ez új szabályok megerősítésére egyakaratuságot nem követelhetni, mert erre a' szótöbbség kétségkül elég erővel bír; e' nézetet az is igaznak tanúsítja, miszerint 1837ben, csupán a' febr. 23iki közgyűlés határozatából történt alapszabály-változtatás minden akadály nélkül nyerte meg a' magas kormányhatóság helybenhagyását. Véleményadó tehát e' magas kormányhatározat ellen folyamodást indítványoz. A' társaság, tökéletesen helybenhagyván ez igen alapos megjegyzést, Fries gr. indítványára előbb az előterjesztett alapszabály tekintetbevételét sürgette, és (mivel illy fontos tárgy vizsgálatát olly nagyszámú gyülekezet néhány óra alatt alig fejezhetné be) egyhangulag határozta, hogy 7 tagu választmány bizassék meg ez alapszabályok vizsgálatára és ügykezelésiek tervezésére, azon kéressel, miszerint az eziránti tanácskozások, gátoltságok esetén, legalább 5 választmányi tag jelenlétiben történjenek, és a' legközelebbi közgyűlésnek mind a' két munkát bevégezve terjesztessék elő. Az igazgatóság e' határozatban tökéletesen megnyugvék, csupán köv. két föltétet kívánván föntartani magának: a) hogy szabad legyen az annak idején előterjesztendő kettős szabályzatra nézve, használhatóságuk iránt, eddigi tapasztalási értelmében, véleményét nyíltan kimondani. Az igazgatóság többször sajnosan érzé illy szabályok hiányát, mert megismeré, hogy felelőssége az által nagyobbult; de egyszersmind az sem kerülé el figyelmét, hogy majd lehetlen olly szabályokat alkotni, mellyek a' vállolatnak ne legyenek ártalmára, minélfogva tehát b) föl kell magának tartania annak idején nyilváníthatni, hogy az alkotandó rendszabályok mellett vezérlehetni e' továbbra is a' társaság vállolatát, vagy pedig kénytelen leend e' arról lemondani, — melly megjegyzéseket a' gyűlés tudomásul vevé. Ezt a' választmány-kinevezés követé tükös szavazattal, mellynek ezek lettek tagjai: Colloredo-Mannsfeld Ferdinánd gr., Fries Móricz gr., Huszár Bálint, Mayer János, Pereira-Arnstein Lajos b., Szeiller János Gáspár és Szécsenyi István gr. a' dunagőzhajózási versenyzésre nézve minden körülmény érett fontolgatás és vitatás alá vétvén, egyszersmind Escher Albert Zürichből, ki az ülésben jelen volt, 's kinek kitünő gyarából az olly czélszerű „Zófia“ gőzös származik, most térvén vissza dunai utazásából és a' társasági hajógyár megtekintéséből, mind a' dunai gőzösekre, mind egyéb szükséges tárgyakra nézve igen becses felvilágításokat terjesztett a' gyűlés elibe. Miután tehát a' társaság sokoldalú vitatásból azon meggyőződést meríté, miszerint versenyés-elhárításul sem az egyes versenyzővel alkudozás, sem más tett ajánlatok 's javaslatok nem kecségetnek ohajtott sikerrel, hanem, hogy csupán a' vállolat lehető legnagyobb kiterjesztése 's erejének legkorlátlanabb használata biztosíthatja számos áldozatu fáradozásinak gyümölcsét 's csak ez tehet minden versenyzési próbát ártalmatlanná, az igazgatósági indítvány értelmében határozattá lón: hogy annyi új hajó építtessék, mennyit a' körülmények szüksége kíván, 's hogy Escher tüstint egy dunai gőzös-építésre bizassék meg 's ezentul is, szükséghez képest, azonnal indítvány tétessék új gőzösek építtetésére. E' határozat következtében tehát az igazgatóság szükség esetén gondoskodni fog ideigleni pénzszerzésről, míg a' jövő közgyűlés e' tekintetben véghatározást hozand. Geymüller Henrik b., Sina János b., Benvenuti J. B., Puthon Rudolf b., igazgatók. —

Spanyolország.

(D. Francisco a' királyné gyámja akar lenni.) Spanyolhatár, nov. 3ikán: „Néhány nap óta d. Francisco állítólagos nyilatkozványát terjesztik e' vidéken, melly Parisból oct. 25ikéről az ideigl. kormányzósághoz Madridban van intézve. E' meglehetősen terjedelmű oklevél részint régibb törvényhozásból, részint a' királysági alkotványból azt törekszik bebizonyítani, hogy d. Francisco infans unokahugai fölött jogszerűleg illeti a' gyámság. A' kormányzóságot magát nem igényli, sőt nyilvános ovást teszen minden illy dicsvágyó szándék ellen. Végzavai ezek: „Egy szóval, spanyolok, én a' gyámságot azért követelem, mert kötelességem, mit természet szabott reám, 's olly jog, mit törvények értelmében követelhetek, 's én ezt most királyném szerencséje és hazám szolgálata érdekében kívánom. Kivánom, mivel kizáratásom böcsületem sérelme lenne, mivel lélekisméretem azon bizonyítványt adja nekem, hogy mint spanyol és hg mindenkor törekedtem a' nép bizalmát 's vonzódását megérdemlenni. Kegyetlen végzés által munkátlanságra levén kárhóztatva, magam előtt azon mezőt elzárottnak látám, mellyen polgártársim veszélyihez 's dicsőségéhez csatlakozhattam volna, valamint szenvedésükben is részt vettem, 's egész életemben mindenkor kész leendek kívánatikat és

rokonszenveimet sajátimmá tenni. A' mindenki számára megnyitott új korszak reám nézve is kezdetét vevé. Azon határozat, mellyel pályámat kezdem, áldozat, 's ezen áldozat legjobban tanúsíthatja érzelmeim tisztaságát." D. Francisco e' nyilatkozványa hihetőleg siker nélkül fog maradni. —

Anglia.

(Chartista mozgalmak. Elegy.) London, nov. 4ikén: „Oct. 29ikén az edinburgi chartisták gyűlést tartottak, mellyen a' szónokok leginkább csak azon nézeteket fejtegeték, miszerint a' mostani harczkészületek örvöngéssel határosak, és a' toryk 's whigek által csupán azért rendeltetnek, hogy alkalmas ürügy legyen kéznél a' nép jogszerű kívánatai visszautasítására. Valamennyi gyárvárosban kérelmek készülnek a' mostani külügyi kormány ellen; e' kérelmek lényege következőben özpontosul: „Mivel helyzetünk szigeties, tehát sem okunk sem jogunk nincsen mások ügyeibe keveredésre. Ha megtámadtatunk, úgy leszen majd erőnk 's jóakaratumk illő ótalmaszánkra; de szükségü és önvédelmen túl semmi esetre nem szabad bocsátkoznunk. Mi gondunk nekünk arra: belháboru tépi é Törökországot, vagy külhatalmak gyámsága nyomja? Mi gondunk arra, ha az európai hatalmak a' prédán egymással hajba kapnak, és az egész szárazföld háboruba rohan? A' mi dolgunk kereskedés, iparüzés, de nem harczolás.“ — A' királyné e' napokban két igen csinos párányi majmot kapott ajándékkul Braganza hgnótul, és igen nagy örömet mutatott a' kis uracsok fölött, kik ezentul egy részét bizonyosan ellopandják férje iránti szeretetének. Chesterben több mázsányi sajtót készítenek a' királyné számára. — A' francia új ministerségnek nagyobb részint örvend az angol sajtó 's reményli, hogy az új kormánynak még csakugyan sikerülend az annyira veszélyeztetett békét föntartani. A' hajógyárakban mindazáltal folyvást legnagyobb munkásságot fejt ki a' kormány, 's majd naponkint újabb sorhajók és fregátok eresztik szelnek vitorláikat kelet felé.“ —

Franciaország.

(Sauzet kamraelnök.) A' szélső baloldal teljes erővel Odilon Barrot számára törekvék a' kamraelnökséget kivíni; de ezuttal a' mérsékpártiak részire nyilatkozott a' győzelem és Sauzet kamraelnökké választott meg. Thiers eddig folyvást olly ovakodó volt a' kamrában, hogy követendő irányát még nem igen gyaníthatni. Parisi lapok jobbadán csak a' kamranyitási ünnepély részleteivel telvék, 's nagyobb részint meg egyeznek abban, hogy a' nép hallgatva hagyá a' király hintáját a' követkamra előtti téren átvonulni; bajtól egyébiránt semmi esetre nem tarthatott, mert az egész utca a' szó legteltjesb értelmében katonaságtól volt lepetve. A' király arczán szenvedés nyomai látszottak. —

(Követkamrai ülések. Másod-elnök választások.) Rendkívüli alkalommal érkezett parisi hírek szerint nov. 7ikeig minden követkamrai eredvény kedvezőleg ütött ki a' ministerségre nézve. Sauzet kamraelnök 390 szót közöl 220at nyert, Odilon Barrot számára csak 154 maradt. Azután tüstint a' 4 másodelnök választásához fogott a' kamra, és itt is tetemes szótöbbséget nyertek a' kormány jelöltjei; 366 szavazó levén a' kamrában, az általános többség 184 szót volt. Calmon részire 289 nyilatkozott, Dufaure 213at, Jacqueminot tábornok 198at, és Salvandy 185öt kapott. E' négyet azonnal másodelnökké kiáltá ki a' követkamra. Az osztályrendezetnél is tulnyomó többséget nyert a' kormány, mert 11 jelöltje győzött, míg az ellenzés csak hetet bírt kivíni. Titoknokválasztásnál a' telegrafi sürgöny megindultaig Bignon nyert általános szótöbbséget. Mind ez oda látszik mutatni, hogy a' kormánytalan nem kényyszerülend hirtelen kamra-feloszlathoz folyamodni. —

Legújabb. A' francia páirkamra nov. 6kán bevégezte a' tiszti-osztályok létegesítését. Orleans herczeg a' második, Molé gróf pedig az ötödik tiszti-osztály elnökeül nevezetett. A' választajvaslat tervével foglalkodó biztosság tagjaivá következő páirek választottak: Barthe, Girod de l' Ain, Mounier, Molé, Roy, Mérilhou, Laplagne-Barris. — Nov. 6kán a' követkamra ülésében választottak meg a' másodelnökök 'sa' választás nagy többséggel a' mostani ministerség jelöltire esett. Nov. 7kén választá a' követkamra titoknokait. A' jelenvolt követek száma 364 volt. Az első szavazáskor Bignon úr, a' ministeri jelöltek egyike nyert csupán eldöntő többséget. — A' nemoursi herczeg, ki mint tudva van St. Omerbe utazott hogy több új czred létegesíttessék elnöksége alatt, a' hadminister parancsára visszahivatott 's az előbbeni kabinet terve imígy bevégeztelen marad. Ez az első cselekvény, melly által Soult-Guizot ministersége Európa ellenében békés szándékát nyilvánítani ügyekszik.

Törökország.

Alexandria, oct. 9. M. Ali azért utazott el nagy sietséggel Kairóba, mivel nem akart beszélni az ostromzári hajócsapat parancsnokával. Az alkirály parancsot adott, hogy mikorra visszajön, 12 sorhajó és 6 fregát álljon készen. Ez által azt hiszi hogy több angol hajót elesal Szyria partíru, és Ibrahim állásán könnyitend. — Az itteni zsidókra és levantiakra, kik eddig a' négy szövetséges hatalom ortalma alatt állván adót nem fizettek, adót vetettek, és a' kik nem akarnak fizetni, vagy jól elverik, vagy tömlőczbe vetik. A' török tengeri tisztek haza bocsátatása következtiben sok előléptetés történik, miáltal több nagyravágyó megjuhászodik és ket-tőzteti buzgalmát. — Utóbbi időben Boghos beyre szó vert, hogy az angolok aranya által meg hagyta volna magát vesztegettetni, de M. Ali bezárja ezekre fülét, és Boghos most is olly mértékben bírja bizodalmat, mint ez előtt. Annyi bizonyos hogy Stopford hajóvezér a' tanács legtitkosb határozatit is tudja, és azzal nyilván díesekszik. Az alguzástól még mindig félnek. Azért az alkirály palotáját és azon épületeket, mellyek az el-lenséges alguyuk tűzének kitétetvék, kiürítette. —

Törökhatár, oct. 27. Rendkívüli alkalommal érkezett konstantinápolyi levelek szerint Ibrahim utolsó csatavesztése után Konstantinápoly felé megindult, nem azon reményben hogy a' fővárost elfoglalja, mert arra elégtelen, hanem hogy a' moszkák közbejövételét eszközölje 's ez által európai háborút támaszson. De ezen kétségbe esett tervet végrehajthatja é bomladozó sergével, vagy nem állnak é ellen a' szövetségesek Szyria partin, és végre helyben fogja é M. Ali hagyni e' lépést? mind nagy kérdés, és még mind valósulásra vár. —

Konstantinápoly, nov. 2. Tripoli már a' szövetségesek keziben van; a' két ezer főnyi őrsereg nem mert ellenállni. Tripoli bevétele által az egész partvidék uraivá lettek a' szövetségesek St. Jean d' Acret kivéve. Beshir emirt családotul Maltába fogják további rendelésig szállítani. — Hírszerint a' hajócsapat Marmarizzában fog telelni; csak a' kisebb naszádok és gőzösek maradnak a' szyr partokon. — Egy kereskedő beszéde szerint, ki Damaskust oct. 22kén hagyá el, Houran és Ledshir lakosai fegyvert ragadtak az egyiptusiak ellen 's a' damaskusi pór nép is hasonlót akart tenni, de a' miveltebb néposztály megakadályoztatta. Dél felé szinte támadó félben van a' föld népe, miért Stopford hajóvezér Maltába küldött, hogy annyi fegyvert hozzanak, mennyit csak lehet. A' Hebron hegységű lakosok is fellázadtak, és az Acreben levő vezérek 's parancsnokok nagy viszátkodásban élnek egymással. —

Oroszország.

Pétervár, oct. 24. Perovski tábornoksegéd a' Russzia 's Khiva közötti viszonyok kiegyenlítéséről, Orenburgban köv. hirdetvényt bocsátott ki: „Az 1839ki nov. 29kén közrebocsátott jelentés kifejté azon okokat, mellyek ő fölségét arra bírják, hogy Khiva ellen tábort járasson. E' táborjárásnak az volt czélja, hogy a' khivaiakat fegyveres erővel kényszerítse a' czári kormány kívánatának teljesítésire, a' Khivában rabszolgaságban szenvedő orosz foglyok szabadon bocsátására, a' birodalom határin üzött rablások és kicsapongások megszüntetésire, és az orosz jobbágyok jogainak és érdekeinek minden megtámadás elleni biztosítására. Ezen rendszabályok, mielőtt végrehajtottak volna, meggyőzték a' khivaiakat arról, hogy minden további megátalkodott ellenszegülés a' legszomorubb következtéseket vonandja országukra. Mihelyt azért a' khivai főnök országávalódi érdekét megismerte, sietett a' czár nagylelkűségéhez folyamodni Russzia főbb kívánatit föltétlenül betöltvén. Mult évi Juliusban firmánt bocsátott ki, mellyben kemény büntetés alatt megtiltja a' rablást és erőszakoskodást a' császárság határin, és az orosz jobbágyok foglyul tartatását. A' khán egy tisztünket, ki Khivában fogva volt, legott visszaküldött 's ennek ünnepélyesen nyilvánítá, hogy ő kész a' czárnak minden elégtételt megadni. Öszinte érzelmeinek tanúsítására a' birtokában volt orosz foglyokat szabadságba helyezte, pénzzel segítette, és követével együtt Russziába küldötte. A' foglyok és a' khivai követ sept. 24kén érkeztek Gurieffbe. Mivel pedig e' khivaiak azért jönnek, hogy fő kívánatinknak eleget tegyenek, a' czár megparancsoltá, miszerint a' khivai követek Pétervárba menjenek, hogy a' Russziában foglyoskodó khivai kereskedők szabadon bocsátathassanak, a' lefoglalt portéka visszaadathassék, a' szükölködőknek segedelem nyujtassék, és a' megszakasztott kereskedési szerződés helyreállíttassék. A' kereskedés jövődörei biztosítására alkudozás leend a' czári kormány és khivai khán közt. Kötelességem ezt tudatni a' lakosokkal. —

Lengyel határ, oct. 31. Odesszai utóbbi tudósítások megeczáfolják azon hírt, miszerint már két orosz hadosztály Kisázsiaiba átevezett volna. Az való, hogy néhány hét óta úgy van, mintha minden pillanatban hajóra kellene ülni, sőt néhányszor már riadót is vertek annak nagyobb bizonyosságára, miszerint a' hajóra szállás rövid idő mulva csakugyan meg fog történni; azonban úgy látszik 14 nap óta minden megváltozott és már az elevezést nem tartják olly sürgetősnak. Az ezredék ismét szállásaikra tértek. Ennek okaul aztadják, hogy a' szövetségesek szerencséje a' szyr partokon, szükségtelemné tevé a' moszka közbenjárulást, ámbár a' moszka katona most is azt hiszi, hogy Ibrahim csak a' partvidéket áldozta fel, és mihelyt a' téli idő bekövetkezik, egész erejével tüstint támadólag munkálkodik. Ezen okbul ismét több csapat ment Szebasztopolbul Bathumiba és Potiba a' kaukazi partra, a' török határ közelébe, hogy szükség esetén Kisázsia belsejébe nyomulhasson. Mások pedig annak okát, hogy 12ezer orosz, bár a' táborhely Scutari körül ki is volt már szemelve, még is át nem kelt, abban keresik, mivel a' francziák ezt alkalmasint háboru-üzenetnek vennék. Russziának pedig jelenleg igen kell ohajtani az európai béke fentartatását. Russzia politikája általában békés, azaz kelet iránti tervét egy pillanatig sem vesztí el szeméi elől; de azért a' kedvező időpontot inkább elvárja, mintsem a' nyugateurópai hatalmakkal szakítson. — Beszélik hogy Lembergben lázadás ütött ki, de mi föllesemmit sem tudunk. —

Gabonaár: Pest, nov. 17kén: Tisztabúza: 168 — 205; — Kétszeres: 140 — 147; —; Rozs: 120 — 125; — Árpa: 95 — 105; — Zab: 80 — 86; Köles: — 106; — Köleskása: 180 — 200. — Kukoricza: 74, — 84 — pesti mérő, m. váltó garas. —

Pénzkelet: Bécs, nov. 14kén: 5pCtes statuskötelezvény: 107 ³/₁₆, 4pCtes 100 ³/₁₆; 1834iki kölesön: 690 ¹³/₁₆; 1839ki: 299 ¹/₁₆; Cs. k. aranyagio: 103 ³/₄ Eszterházy sorsjegy: 46 ¹/₄; —

Vasutrésvény: éjszaki: 95 ¹/₄ b. majl. 102 ¹/₄; győri: 96 ¹/₂; dunagöz-hajózási: 560. —

Dunavizállás: Budán nov. 17kén délben: 8' 40" 0" a' zerus felett. —